

Visie op mantelzorg en mantelzorgondersteuning

Inleiding

Mantelzorg neemt een onmisbare plaats in in het geheel van de zorg en van de thuiszorg in het bijzonder. Waar thuiszorg start, heeft de mantelzorger al een hele periode van zorgen achter de rug. Zorgmed richt zich, naast de zorg aan de cliënt, uiteraard ook op mantelzorgers. De visie is uitgangspunt bij de benadering van mantelzorgers en het aanbieden van ondersteuning en eveneens de basis voor ontwikkeling van systematische aandacht voor en ondersteuning van mantelzorg(ers) in het uitvoeren van zorg.

Mantelzorg

Iemand die zorgt voor een partner, ouders, schoonouders, een kind, een vriend of buurman of –vrouw, geeft zogezegd “mantelzorg”. Mensen die bijspringen in de zorg en hulp bieden, zodat iemand thuis kan blijven wonen. Wat verstaan we nu precies onder mantelzorg?

Er zijn diverse definities en omschrijvingen van mantelzorg. Zorgmed hanteert de in Nederland algemeen aanvaarde definitie van mantelzorg: *“mantelzorg is zorg die niet op basis van een dienstverlenend beroep wordt verleend aan mensen uit de sociale omgeving, waarbij de sociale relatie de basis vormt van het zorg verlenen”*.

Het volgende is in de thuissituatie zinvol om te weten en vanuit te gaan:

- het is in veel gevallen geen bewuste keuze om mantelzorger te worden: ‘het overkomt je, je rolt er in’
- door de bestaande sociale relatie bestaat bij de zorgvrager en de mantelzorger een al dan niet expliciet uitgesproken verwachting en vanzelfsprekendheid
- de sociale relatie kan velerlei zijn: partner, kinderen, huisgenoten, familieleden, vrienden, burens en bekenden
- de zorg is intensief; wat ‘intensief’ is, kan voor iedereen verschillend zijn;
- mantelzorg houdt nooit op; de zorgverlening gaat soms 24 uur per dag door
- mantelzorgers zijn ‘duizendpoten’; ze doen het werk dat zich aandient, op verschillende terreinen
- een mantelzorger spreekt een andere taal en reageert vanuit een andere context dan de zorgverlener

Visie op mantelzorg

Bij Zorgmed staat de zorgvrager, de cliënt, centraal en de mantelzorger is hier onlosmakelijk mee verbonden. Zorgmed ziet hem of haar als samenwerkingspartner (oftewel medehulpverlener) en als doelgroep (oftewel medehulpvrager).

Mantelzorger als medehulpverlener

Zorgmed betreft mantelzorgers bij de organisatie en uitvoering van de zorgverlening, al vanaf de aanvang van de zorg. Het verlenen van een zo goed mogelijke zorg aan de cliënt is een gezamenlijke taak, waarbij samenwerking tussen alle partijen van groot belang is. Mantelzorgers zijn (ervarings-) deskundigen op het gebied van de zorgvrager en diens zorgbehoefte en een gelijkwaardige partner van de professionele zorgverlener in het zorgproces. Zij stemmen hun werkzaamheden op elkaar af en

Visie op mantelzorg	Versie 2	Pagina 1 van 2	Datum vaststelling 010919
---------------------	----------	----------------	------------------------------

wisselen informatie en ideeën met elkaar uit. Medewerkers van Zorgmed hebben waardering voor mantelzorgers en oog voor hun deskundigheid. In het zorgdossier (zorgleefplan) is terug te vinden of er een mantelzorger aanwezig is, en welke afspraken er tijdens de zorgverlening aan de cliënt gemaakt zijn met de mantelzorger. Bij het evalueren van de zorg worden ook de bevindingen van de mantelzorger betrokken.

Mantelzorger als medehulpvrager

Zorgmed wil mantelzorgers op een deskundige en respectvolle manier benaderen en ondersteunen. De mantelzorger is iemand met een eigen levenspatroon en een mogelijke vrager van (praktische) hulp of steun. De aandacht voor het welzijn van mantelzorgers, apart van de zorg aan de cliënt, is een specifieke taak van Zorgmed, om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast (dreigen te) raken. Dit betekent dat medewerkers ook gericht kijken naar de behoeften van mantelzorgers. De rollen van de mantelzorger, als medehulpverlener, medehulpvrager of beiden, kunnen door elkaar lopen en/of wisselen. Zorgmed erkent en respecteert deze specifieke rollen van mantelzorgers.

Visie op ondersteuning van de mantelzorger

De visie op mantelzorg leidt tot de volgende uitgangspunten voor mantelzorgondersteuning:

- wij vinden het belangrijk om mantelzorgers te betrekken bij ons werk
- wij zijn ons bewust van het feit dat mantelzorgers zelf soms ook behoefte hebben aan ondersteuning
- we gaan in dialoog met zowel de mantelzorger als de cliënt en de zorg wordt afgestemd op de behoeften van de cliënt en diens mantelzorger(s). Uitgangspunt is de cliënt en alle bij de cliënt betrokken mantelzorgers. Dit kunnen zowel in- als extern wonende mantelzorgers zijn, ieder met een eigen rol en wensen en behoeften
- we zijn alert op de draagkracht en draaglast van de mantelzorger en maken dit bespreekbaar
- wij nemen, waar nodig en mogelijk, taken over van mantelzorgers, reiken hulp aan en geven praktische tips, informatie en voorlichting
- mantelzorgers worden geïnformeerd over de zorgverlening en betrokken bij de evaluatie van de zorgverlening
- mantelzorgers kunnen bij Zorgmed terecht met vragen en opmerkingen
- door goede ondersteuning wordt de draagkracht van de mantelzorger in stand gehouden of vergroot en de draaglast verminderd. De mantelzorger kan zijn/haar taak kwalitatief beter uitvoeren en weet waar hij/zij hulp kan vragen en bieden. Dit alles draagt ertoe bij dat lichamelijke, psychische en/of emotionele overbelasting wordt voorkomen.

Visie op mantelzorg	Versie 2	Pagina 2 van 2	Datum vaststelling 010919
---------------------	----------	----------------	------------------------------